

VASTUULLISUUDEN NYKYTILAKARTOITUS

Mikroyritys (yksinyrittäjä – tai alle 10 henkilöä työllistävä yritys yrittäjä mukaan lukien)

Yleistä mikroyritysten vastuullisuusraportointivelvoitteista Suomessa

Mikroyritykset (alle 10 työntekijää, liikevaihto alle 900 000 € tai taseen loppusumma alle 450 000 €) **eivät ole velvollisia laatimaan vastuullisuusraporttia** EU:n CSRD-direktiivin mukaisesti.

CSRD koskee ensisijaisesti suuria yrityksiä, ja mikroyritykset voivat hyödyntää kevennettyjä raportointivaatimuksia (esim. vapaaehtoinen raportointistandardi VSME). Tämä tarkoittaa, että mikroyrityksille vastuullisuus on enemmän **strateginen valinta** kuin lainsäädännöllinen velvoite – mutta silti yhä tärkeä kilpailutekijä ja osa yrityskuvaa.

Lisäksi isompien yritysten toimitusketjuissa toimivien mikroyritysten kannattaa valmistautua erilaisiin kyselyihin. Valmistautumisen voi aloittaa tekemällä vastuullisuustestin osoitteessa www.kasvavayritys.fi/vastuullisuus. Testin tulosraportista saat hyvän pohjan, jonka avulla voit kirjata ylös yrityksesi vastuullisuuteen liittyviä tekoja ja mahdollisia kehityskohteita.

Vastuullisuuden nykytilakartoitus mikroyrityksille

Käyttötarkoitus: Yrityspalvelupäällikön/yritysasiantuntijan työkaluksi noin 1 h tapaamiseen, jossa kartoitetaan mikroyrityksen vastuullisuuden nykytila ja kehitystarpeet.

- Tämä pohja soveltuu yritysasiantuntijapalvelun pohjaksi tapaamisessa tai asiakkaan itsearviointin tukena. Tapaamisessa voit käydä kysymykset läpi asiakkaan kanssa yksi kerrallaan keskustelunomaisesti ikään kuin haastatteluna.
- Kysymykset ovat avoimia ja helposti lähestyttäviä. Niihin vastaaminen ei vaadi taustatyötä kummaltakaan osapuolelta.
- Tee muistiinpanot
- Kirjoita asiakkaalle koosteteksti pohjautuen muistiinpanoihisi ja lähetä kooste asiakkaalle sähköpostitse (jos asiakas haluaa).
- Sisällytä koosteeseen havaitut vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä muut mahdolliset keskustelussa esiin nousseet selvitettävät asiat (delegoi kollegoille jos tulee jotain sellaisia asioita).
- Lopussa on tila jatkotoimenpiteiden kirjaamiseksi.

1. Yrityksen perustiedot ja tausta

- **Yrityksen perustiedot (nimi, toimiala, perustamisvuosi).** Kerro yrityksesi liiketoiminnasta vapaamuotoisesti. Toimiala, työntekijämäärä, historia, toimintaympäristö.
- **Visio:** Miltä yrityksesi toiminta näyttää viiden vuoden kuluttua?
- **Mitkä ovat yrityksesi arvot tai muut toimintaperiaatteet? Miten ne näkyvät yrityksen toiminnassa konkreettisesti?** Voidaan keskustella esim. arvoista, eettisyydestä, läpinäkyvyydestä ja sellaisista asioista, jotka yrittäjä kokee yritystoiminnassaan tärkeäksi.

VASTUULLISUUDEN NYKYTILAKARTOITUS

Mikroyritys (yksinyrittäjä – tai alle 10 henkilöä työllistävä yritys yrittäjä mukaan lukien)

2. Vastuullisuuden merkitys ja nykytila

- **Miten vastuullisuus näkyy yrityksesi arjessa ja toiminnassa tällä hetkellä?** Esim. ympäristövalinnat, asiakkaiden & yhteistyökumppaneiden vaatimukset, hankinnat, asiakaspalvelu, työhyvinvointi.
- **Onko vastuullisuus integroitu yrityksen strategiaan?**
- **Mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat yritystoiminnalle keskeisimpiä** (ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen)?

3. Käytännön toimet

- **Millaisia vastuullisuustoimia toteutetaan arjessa?**
- **Miten huomioit ympäristövaikutukset toiminnassasi?** Esim. energiatehokkuus, jätteiden lajittelu, materiaalivalinnat.
- **Miten vastuullisuus näkyy tuotteissasi tai palveluissasi?** Esim. ekologisuus, tuoteturvallisuus, saavutettavuus, takuut.
- **Miten huolehdit työntekijöiden, yhteistyökumppaneiden tai asiakkaiden hyvinvoinnista ja oikeudenmukaisesta kohtelusta?** Soveltuu myös yksinyrittäjälle: oma jaksaminen, verkostot.

4. Toimitusketju ja sidosryhmät

- **Miten osallistatte toimitusketjuja, sidosryhmiä ja yhteistyökumppaneita vastuullisuustyöhön?**
- **Onko asiakkailta ja toimittajilta tullut kyselyitä eri vastuullisuuden teemoihin liittyen?**
- **Osallistuttko kilpailutuksiin (esim. julkinen puoli, isot investoinnit)?**

VASTUULLISUUDEN NYKYTILAKARTOITUS

Mikroyritys (yksinyrittäjä – tai alle 10 henkilöä työllistävä yritys yrittäjä mukaan lukien)

- **Miten arvioit yrityksesi vaikutuksia yhteiskuntaan tai paikallisyhteisöön?** Esim. työllistäminen, paikallisuus, yhteistyö muiden kanssa.

5. Mittarit ja seuranta

- **Onko sinulla käytössä mittareita tai seurantatapoja vastuullisuuteen liittyen? Jos vastasit kyllä, niin mitä?** Ei tarvitse olla virallisia – voi olla omaa havainnointia. Esim. hiilijalanjälki, työttytyväisyys, materiaalitehokkuus.
- **Miten arvioitte vastuullisuustoimien vaikuttavuutta?**
- **Miten mittaamista ja seurantaa voisi kehittää?**

6. Viestintä ja raportointi

- **Miten vastuullisuudesta viestitään sisäisesti ja ulkoisesti?**
- **Onko vastuullisuus jollakin tavoin osana brändiä tai palvelukonseptia?**
- **Miten viestit vastuullisuudesta asiakkaille tai muille sidosryhmille?** Esim. verkkosivut, some, asiakaskohtaamiset, tuoteturvallisuus.
- **Onko tarvetta sertifikaateille?** Mitkä sertifikaatit ovat toimialalle tyypillisiä (ISO-järjestelmät, RALA, STF ym.)?
- **Onko yrityksellä valmius tai halukkuus vastuullisuusraportointiin, esim. pk-yritysten vapaaehtoiseen VSME-raportointiin?**

VASTUULLISUUDEN NYKYTILAKARTOITUS

Mikroyritys (yksinyrittäjä – tai alle 10 henkilöä työllistävä yritys yrittäjä mukaan lukien)

7. Kehittämistarpeet ja jatkotoimet

- **Onko sinulla halua tai kiinnostusta kehittää vastuullisuutta liiketoiminnassasi?**
- **Onko sinulla tarpeita, huolia tai haasteita vastuullisuuteen liittyen?**
- **Onko sinulla kiinnostusta osallistua vastuullisuuteen liittyviin koulutuksiin, työpajoihin tai verkostoihin? Haluatko tietoa rahoitusmahdollisuuksista vastuullisuuden kehittämiseen?** Mahdollisuus ohjata koulutuksiin, verkostoihin, rahoituksiin.
- **Haluatko tietoa rahoitusmahdollisuuksista vastuullisuuden kehittämiseen?**
- **Tarvitaanko tukea vastuullisuussuunnitelman tai -raportin laatimiseen?**
- **Mikä olisi yrityksellesi sopiva tapa edetä:**
- - Nykyisten hyvien vastuullisuuskäytänteistä viestiminen yrityksen omissa kanavissa
 - Kevyt vastuullisuussuunnitelma
 - Vastuullisuusstrategia
 - VSME eli vapaaehtoisin standardeihin perustuva raportointi
 - CSR eli kestävyysraportointi (virallinen, varmennettu)